

Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

FKVA21
HT 2008
Handledare: Annica Kronsell

Black July

En etnisk majoritets attack på en etnisk minoritet

Katarina Ahlner
Maria Emilsson

Abstract

Vår avsikt är att i denna uppsats utifrån Donald L. Horowitzs teori om etniska konflikter, förklara varför etniska majoriteter attackerar etniska minoriteter. Vi utför en fallstudie av Sri Lanka och av händelserna innan juli 1983 dvs. det som ledde fram till upploppet, "Black July". Sri Lanka kan ses som ett avvikande fall, då det ofta är minoriteter som attackerar de styrande majoriteterna under inbördeskrig. Sri Lanka är dock inte det enda fallet, andra exempel är Rwanda, och Tyskland. Black July, brukar ses som inbördeskrigets startpunkt och var en anti-tamilsk attack från den singalesiska befolkningen. Singaleserna var under denna tidpunkt den styrande majoriteten på ön och utförde kraftig diskriminering mot den tamilska befolkningen. Som svar använde tamilerna sig främst av civil olydnad för att förbättra sina omständigheter, med några få och små skaliga undantag. Det var ett sådant undantag som brukar ses som startgnistan för upploppet, ett upplopp som resulterade i tusentals tamilska dödsoffer och över hundra tusen tamilska flyktingar. Vår avsikt är kortfattat att undersöka varför singaleserna dödade tusentals civila i respons på en gerillarörelses attack på singalesisk militär, en attack som resulterade i femton singalesiska dödsoffer.

Nyckelord: Sri Lanka, Black July, Inbördeskrig, Etnisk Konflikt, Horowitz

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problematik	1
1.2	Syfte och frågeställning.....	1
1.3	Avgränsning	2
1.4	Teori	2
1.4.1	Gruppjämförelse.....	3
1.4.2	Gruppberättigande.....	3
1.5	Metod	4
1.6	Material	4
2	Historisk bakgrund	5
2.1	Inbördeskriget på Sri Lanka	5
2.2	De etniska grupperna på Sri Lanka	6
2.3	Kolonialtiden.....	6
2.4	Självständighet och perioden fram till Black July	7
3	Analys	8
3.1	Gruppjämförelse.....	8
3.1.1	Jämförelse mellan bakåtsträvande och avancerade grupper	8
3.1.2	Fear of Extinction.....	9
3.2	Gruppberättigande.....	11
3.2.1	Grunderna för grupplegitimitet	11
3.2.2	Symbolpolitik och Etnisk Status	12
3.3	Slutsats	13
4	Referenser	15

1 Inledning

1.1 Problematik

Inbördeskriget på Sri Lanka har pågått i över 25 år och närmare 70 000 människor har mist sina liv. Enligt källor från den singalesiska staten har över 6 500 rebeller, 1 200 militärer och 980 civila dött som ett resultat av stridigheterna i landet och ännu finns inget slut inom synhåll (Reuturs India, 01-03-2008). Idag pågår det många inbördeskrig runt om i världen, mellan stat och gerillagrupper, mellan olika etniska grupper och revolutioner sker nästan oavbrutet, bl.a. nere i Afrika. Vi kommer i detta arbete behandla ett inbördeskrig som är mellan en stat och en gerillagrupp samt mellan två olika etniciteter.

Vår uppsats kommer att behandla en specifik händelse och utvecklingen som ledde fram till denna händelse. Uppsatsens fokus kommer att ligga på ”Black July”, vilket var en vecka långt anti-tamilskt upplopp som inträffade i juli 1983. Händelsen brukar betecknas som det lankesiska inbördeskrigets startpunkt, där tusentals tamiler miste livet och över 100 000 drevs på flykt till öns norra delar eller utomlands. Det kom att bli starten på en flyktingvåg och idag lever omkring en miljon Sri Lanka-tamiler i diaspora runt om i världen (Harrisson, 23-07-2003).

Den antändande händelsen för detta upplopp var en aktion av en då mycket liten militant tamilsk självständighetsrörelse, *Liberation Tigers of Eelam (LTTE)*, som resulterade i femton singalesiska soldaters död. Det var soldaternas begravning i Colombo som var upploppets startskott. Den singalesiska civilbefolkningen reste sig mot den tamilska befolkningen för att döda, plundra och förnedra, men vilket var deras mål?

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att förklara varför en styrande etnisk majoritet attackerar en etnisk minoritet. Vi vill förklara vad som leder till en sådan händelse. Sri Lanka är inte den enda konflikten där denna utveckling har skett. Två andra fall är Rwanda, där hutuerna attackerade tutsierna på 1990-talet och Tyskland, där tyskarna angrep judarna under andra världskriget. Det finns många exempel på denna typ av konflikter och de har i samtliga fall fått förödande effekter.

Tamilerna på Sri Lanka kan kanske inte ses som rena offer jämfört med judarna i Tyskland. De är dock i vår mening offer, åtminstone i det inledande stadiet av konflikten. Detta då de militanta tamilska grupperna hade mycket svårt

att finna stöd, även inom den egna folkgruppen, innan Black July inträffade. Tamilerna valde innan dess att kämpa för sin självständighet på samma sätt som indierna gjorde under Gandhis ledning: civil olydnad. Varför svarade då singaleserna så brutalt mot detta i jämförelse lilla dåd?

För att reda ut detta kommer vi att arbeta utifrån följande frågeställning: *Varför agerade den singalesiska befolkningen som de gjorde på de tamilska tigrarnas attentat i juli 1983?*

1.3 Avgränsning

Tamilernas agerande brukar vanligtvis stå i fokus när det lankesiska inbördeskriget undersöks. Vi har dock valt att undersöka händelsen utifrån den singalesiska befolkningen. På grund av att inbördeskriget har pågått i över 25 år och vi har begränsat med tid, har vi valt att fokusera vårt arbete på utvecklingen som ledde fram till inbördeskrigets inledande fas. Vi kommer dock tvingas att göra vissa avgränsningar även här då spänningarna mellan singaleser och tamiler har existerat under en längre period. Uppsatsen kommer med anledning av detta lägga fokus på Sri Lanka efter kolonialtiden och utvecklingen fram till Black July.

1.4 Teori

De flesta teorier rörande etniska konflikter fokuserar på minoriteters frigörelse från majoriteters dominering i samhället. Vårt mål är att studera en majoritets attack mot en minoritet och pga. det var teorivalet relativt begränsat. Professor Donald L. Horowitz teori, som publicerades år 1985 berör flera olika former av etniska konflikter, bland annat majoriteters attack mot minoriteter. Utöver detta är Horowitz en specialist på etniska konflikter som refereras till i flera teoriböcker som vi har stött på under arbetets gång.

Vi har i Horowitz bok valt att fokusera på en specifik del som rör konflikt teori och etniska konflikter. Detta innebär att vi har varit tvungna att tona ner vissa sektioner och ignorera andra, exempelvis sektionerna rörande militär- och partipolitik.

I den del vi har valt att behandla framhåller Horowitz framförallt den envisa natur etniska konflikter har medan han tonar ner den ekonomiska dimensionen i etnisk grupp politik. Vi vill dock tillägga att han noterar de ekonomiska intressenas vikt under de etniska spänningarnas startskede (Horowitz, 1985, s. 196, 564).

Han pekar dock främst på den kraftiga rivalitet som finns mellan etniska grupper som ser sina vitala intressen hotade av andra grupper (Ibid., s. 564). För att ta det i professor Donald Rothchilds ord så går Horowitz:

“beyond modernization and economic-interest perspectives to stress the psychological determinants involved in zero-sum politics. Noting evidence that

less advantaged peoples are frequently willing to sacrifice economic gain for comparative advantage, he explains this behavior largely in terms of the fundamental collective needs for self-esteem and for reducing the threat of domination by a rival collectivity” (Rothchild, 1989, s. 295f).

Det är med detta i åtanke vi har valt att undersöka ”gruppjämförelse” samt ”gruppberättigande”, de två faktorer som enligt Horowitz kan orsaka etniska konflikter.

1.4.1 Gruppjämförelse

Horowitz menar att grupplojalitet och jämförelse grupper emellan är en fundamental aspekt av det sociala livet, samt att spänningar skapas som ett resultat av att grupper mäter sitt värde genom jämförelse med andra grupper (Horowitz, 1985, s. 143f). När grupper är formade, skapas snabbt grupplojalitet. I interaktion mellan grupper, menar Horowitz att det även existerar en favorisering av avancerade grupper och diskriminering av bakåtsträvande grupper (Ibid., s. 151). Dikotomin mellan grupperna utvecklades under kolonialtiden utifrån fördelningen av ansvarsområden mellan landets etniska grupper (Ibid.). Horowitz menar att det finns många sätt för en grupp att vara avancerad, en grupp kan vara avancerad på grund av utbildning och hög representation i civilförvaltningen; eller en grupp kan vara avancerad med anledning av att den är förmögen och välrepresenterad i affärsvärlden. En grupp kan vara bakåtsträvande med anledning av att majoriteten arbetar inom jordbruk, eller stora delar av gruppen är utbildad och lever i fattigdom (Ibid., s. 148).

Denna utveckling har medfört att de bakåtsträvande grupper som skapades under kolonialmakten är rädda att falla i glömska och eliterna uppmanar i många fall befolkningen att agera och efterlikna eller överträffa den avancerade gruppen. Horowitz menar att denna utveckling tenderar att öka spänningarna mellan de etniska grupperna i samhället (Ibid., s. 180).

1.4.2 Gruppberättigande

Denna del behandlar det fundamentala behovet att minska hotet för dominering av en annan etnisk grupp. För att göra detta krävs makt, då makt i sig självt blivit ett mål och bevisar gruppens värde och status, samt försäkrar dess överlevnad och skyddar gruppen från hot (Horowitz, 1985, s. 186f). Etniska grupper har dock olika legitim rätt till makten i en stat eller område beroende på en rad faktorer, exempelvis tidigare ockupation, traditionellt styre, kolonialt arv, osv. (Ibid., s. 202, 204ff). Om denna legitimitet accepteras eller inte, även över grupplinjerna, spelar in i hur pass våldsamma konflikterna är eller kommer att bli (Ibid., 196-201).

Ett populärt medel som de etniska grupperna använder sig av för att visa sin maktställning är symbolpolitik. Detta används bl.a. av grupperna för att visa sin

legitimitet när frågan om makten i ett område är omstritt (Ibid., s. 217). Språk är i själva verket kanske den ultimata formen av symbolpolitik då den kan användas för att exkludera andra grupper, ett språks status betecknar statusen på gruppen som talar det och kan enligt Horowitz höja dess status (Ibid., s. 221).

För att sammanfatta vad som står i teorin om gruppberättigande: "*ethnic conflict arises from the common evaluative significance accorded by the groups to the acknowledged group differences and then played out in rituals of affirmation and contradiction*" (Horowitz, 1985, s. 227).

1.5 Metod

Metoden som används vid skrivandet av denna uppsats är en klassisk fallstudiemetod. Detta då målet med uppsatsen är att analysera ett specifikt händelseförlopp, ett fall. Fallstudiemetoden erbjuder en större frihet än de flesta andra vetenskapliga metoderna. Istället för att tvingas följa ett strikt metodiskt protokoll, som gör oss limiterade genom att tvinga oss att gå efter ett begränsat antal variabler, gör en fallstudie det möjligt att utföra en djupgående examination av ett specifikt fall vilket behövs för att uppnå målet med denna uppsats. Medan en jämförande fallstudie i regel skulle kunna ge en studie högre generaliserbarhet har vi valt att göra en enstaka fallstudie, då det är ett måste på grund av den frågeställning vi utreder. En frågeställning som tydligt syftar till ett specifikt fall, Sri Lanka. Dessutom lämpar det sig väl utifrån den teori vi har valt att använda i arbetet.

1.6 Material

Vi har använt oss av främst sekundära källor. För vår teori använde vi, som nu bekant, Donald L. Horowitz bok från 1985 *Ethnic groups in conflict*.

Förutom Horowitz bok använde vi oss flitigt av Neil DeVottas publikation *Sinhalese Buddhist Nationalist Ideology: Implications for Politics and Conflict Resolution in Sri Lanka*, som huvudsakligen användes i delen som behandlar gruppberättigande.

Utöver dessa författare har vi använt oss av litteratur skriven av doktorander inom relevanta ämnen, media företag samt BBC:s Sri Lanka korrespondent.

Vi medger att mycket lite av vår litteratur har varit särskilt positivt inställd till singaleserna eller deras behandling av tamilerna. Detta innebär dock inte att den visat stöd för tamilerna. Istället har de vid ett flertal tillfällen kritiserat deras självständighetsrörelses aktioner. Harrison är dock ett undantag då denna artikel främst fokuserar på Black July och årsdagen 2003. I vilken hon öppet visar empati med tamilerna och deras lidande under denna period av Sri Lankas historia.

2 Historisk bakgrund

Vårt mål är att i denna del redogöra för den historiska utvecklingen på Sri Lanka, från kolonialtiden fram till inbördeskrigets inledande stadium i juli 1983. Vi har valt att fördela händelserna under rubrikerna: inbördeskriget på Sri Lanka; de etniska grupperna på Sri Lanka; kolonialtiden samt självständighet och utvecklingen fram till Black July.

Den första delen utgör en kort presentation av inbördeskriget, vi lägger sedan fram ett sammandrag av de etniska grupperna, singaleser och tamiler, som utgör huvudaktörerna i inbördeskriget. Vår intention är därefter att behandla den historiska utvecklingen från kolonialtiden fram till inbördeskrigets inledande stadium i juli 1983. Vi hanterar de etniska spänningar som framkallades mellan de etniska grupperna under kolonialtiden, samt den brittiska kolonialmaktens favorisering av den tamilska befolkningen. Vår avsikt är sedan att behandla utvecklingen efter självständigheten 1948, fram till inbördeskrigets inledande skede. Vi presenterar bland annat den singalesiska elitens diskriminering av den tamilska minoritetsbefolkningen, tamilernas krav på självständighet samt framväxten av nationalistiska rörelser inom de etniska grupperna.

2.1 Inbördeskriget på Sri Lanka

Den politiska makten på Sri Lanka har sedan självständigheten företrädesvis centraliserats kring den singalesiska eliten. De tamilska ledarna krävde efter självständigheten att makten skulle delas lika mellan de etniska grupperna, tamiler och singaleser. Detta resulterade dock i protester från den singalesiska befolkningen och beslut om maktdelning kom aldrig att implementeras. Tamilerna agerade även för politisk förändring genom icke-våldskampanjer, de slogs dock ner av den singalesiska regimen (Höglund-Svensson, 2002, s. 5f). Singalesernas agerande har resulterat i att tamilernas krav har radikaliserats och under 1970-talet började tamilerna kräva självständighet för *Tamil Eelam*, de områden i de norra respektive östra delarna av Sri Lanka där den tamilska befolkningen utgör en majoritet (Uppsala Conflict Database, 2008). De etniska spänningar som hade skapats mellan singaleserna och tamilerna kulminerade i juli 1983, när fullskaligt inbördeskrig bröt ut på Sri Lanka (Höglund-Svensson, 2002, s. 6).

2.2 De etniska grupperna på Sri Lanka

Sri Lanka har en population på 20,9 miljoner invånare och utgörs företrädesvis av singaleser och tamiler som utgör 75 respektive 17 procent av befolkningen. Den övervägande delen av den singalesiska befolkningen tillhör den buddistiska tron, medan tamilerna främst bekänner sig till hinduismen (NE 2009a; Chalk, 2003, s. 129). Singaleserna kommer ursprungligen från norra Indien och bebor idag den södra och västra delen av landet (Chattopadhyaya, 1994, s. 4f; Chalk, 2003, s. 129). Enligt den buddistiska tron på Sri Lanka har Buddha gett singaleserna i uppdrag att bevara den rena läran av buddismen (Höglund-Svensson, 2002, s. 4). Eftersom singaleserna enligt historien härstammar från den ariska rasens ursprungsområde i norra Indien, har nationalister inom den singalesiska befolkningen använt rasläran för att motivera den singalesiska rasens dominans över tamilerna (Ibid.). Tamilerna utgör minoritetsbefolkningen på Sri Lanka och bebor huvudsakligen den norra respektive östra delen av landet. Den tamilska befolkningen är uppdelad i två grupper: Jaffna tamiler som är besläktade med de stammar som anlände till Sri Lanka från Indien för cirka 1 500 år sedan, samt Indien tamiler som kom till ön för att arbeta på brittiska teplantager under kolonialtiden (Chattopadhyaya, 1994, s. 5; Chalk, 2003, s. 129).

2.3 Kolonialtiden

Sri Lanka blev år 1796 en del av det brittiska imperiet, när den dåvarande kolonialmakten Holland kom under fransk kontroll (Encyclopedia Britannica, 2008). Det brittiska kolonialstyret varade mellan åren 1796 till 1948 och det var denna period som lade grunden till den etniska konflikt, som än idag existerar mellan singaleser och tamiler på Sri Lanka (Höglund-Svensson, 2002, s. 3).

Etablerandet av missionärsskolor i tamilområden resulterade i spridning av högre utbildning inom den tamilska minoriteten, denna utveckling gjorde att tamilerna gynnades av den brittiska staten och gavs höga positioner inom statsförvaltningen (Chattopadhyaya, 1994, s. 15). Den singalesiska befolkningen var skickliga jordbrukare och handelsmän, vilket resulterade i att det inledningsvis inte existerade konkurrens mellan de etniska grupperna. Förändring skedde dock i början av 1900-talet, när den singalesiska befolkningen började ta anställning inom statsförvaltningen. Spänningar skapades mellan tamiler och singaleser, vilket var den inledande sammandrabbningen mellan de etniska gruppernas intressen (Holmertz-Hællquist, 2008; Chattopadhyaya, 1994, s. 15).

Efter andra världskrigets slut krävde de singalesiska patrioterna nationell frihet och år 1948 blev Sri Lanka självständigt från Storbritannien. Landet förblev dock medlem av det brittiska samväldet¹ (Foregin Commonwealth Office, 2007).

2.4 Självständighet och perioden fram till Black July

Den singalesiska eliten har efter självständigheten från Storbritannien, implementerat missgynnande lagar mot den tamilska befolkningen, vilket har medfört att tamilerna har blivit uteslutna från makt och inflytande inom den lankesiska politiken (Holmertz-Hællquist, 2008; Chattopadhyaya, 1994, s. 16). Den styrande singalesiska eliten på Sri Lanka har sedan mitten av 1950-talet utnyttjat de etniska motsättningar som har existerat mellan den singalesiska och tamilska befolkningen. År 1956 proklamerades bland annat singalesiska som officiellt språk på Sri Lanka och såväl buddismen som den singalesiska befolkningen favoriserades i grundlagen som fastställdes 1972 (Holmertz-Hællquist, 2008). Den sociala ställningen för den tamilska befolkningen resulterade 1976 i krav på självstyre för *Tamil Eelam*, de områden i de norra respektive östra delarna av Sri Lanka där tamilerna utgör en majoritet (Höglund-Svensson, 2002, s. 5f, 10; Uppsala Conflict Database; Holmertz-Hællquist, 2008).

Nationalistiska rörelser har under åren vuxit fram inom de etniska grupperna. Inom den singalesiska befolkningen växte det fram som en reaktion mot det brittiska styret, då singaleserna upplevde den traditionella singalesiska kulturen hotad (Höglund-Svensson, 2002, s. 3). En mycket relevant infallsvinkel för nationalismen inom den singalesiska befolkningen är betydelsen av den nationella historien, då den utgör en viktig del inom den singalesiska tron. Det är den interna gemenskapen inom den singalesiska befolkningen som formar relationen mellan singaleser och icke-singaleser. Det är denna kultur som resulterar i att en attack mot den singalesisk-buddistiska staten inte endast är ett hot mot staten, utan även ett hot mot den singalesiska civilbefolkningen (Goonatilake, 2001, s. 118f). Under 1970-talet bildades det nationalistiska partier inom den tamilska befolkningen och år 1976 bildades en väpnad separatistisk grupp, *Liberation Tigers of Eelam (LTTE)*, vars mål är självstyre för *Tamil Eelam* (NE 2009b). Väpnade sammanstötningar mellan den singalesiska armén och LTTE förekom sporadiskt under 1970-talet fram till 1983 då inbördeskriget bröt ut på Sri Lanka (Holmertz-Hællquist, 2008).

---

¹ British Commonwealth of Nations, frivillig sammanslutning av självständiga stater som uppstått ur det brittiska imperiet (NE, 2009c.).

3 Analys

Vår avsikt är att i denna analys applicera Horowitz teori om etniska konflikter på det aktuella fallet. Därefter följer en utvärdering av hur väl vi anser teorin besvarar vår frågeställning. I den första delen behandlas Horowitz teori om gruppjämförelse, jämförelse mellan det han har valt att kalla bakåtsträvande och avancerade grupper samt hans teori om etniska gruppers rädsla att upphöra att existera, dvs. *fear of extinction*. Vi fortsätter i den andra delen att föra en analys av Horowitz teori om gruppberättigande, grunder för grupplegitimitet samt symbolpolitik och etnisk status.

Avslutningsvis presenterar vi en slutsats där vi analyserar huruvida teorin har varit framgångsrik att besvara vår frågeställning, samt vilka orsakerna är som gör att en etnisk majoritet attackerar en etnisk minoritet.

3.1 Gruppjämförelse

Horowitz har som åsikt att kolonialtiden har resulterat i ett system som har gjort det lättare att jämföra de etniska gruppernas utmärkande egenskaper. Han menar att detta har resulterat i att den etniska identiteten har givits en mer betydande roll än vad den hade fått utan kolonialmakternas agerande. Kolonialherrarnas handlande har givit de etniska grupperna nya roller, som även har resulterat i skapandet av en ny standard av grupp utvärdering. Denna metod, har enligt Horowitz, fortgått efter det att kolonialstaterna blivit självständiga (Horowitz, 1985, s. 148f).

3.1.1 Jämförelse mellan bakåtsträvande och avancerade grupper

Det finns många sätt för en grupp att vara avancerad. En grupp kan vara avancerad på grund av utbildning och hög representation i civilförvaltningen eller en grupp kan vara avancerad med anledning av förmögenhet eller att gruppen är välrepresenterad i affärsvärlden. En grupp kan vara bakåtsträvande med anledning av att stora delar av dem arbetar inom jordbruk eller på grund av att stora delar av gruppen är utbildad och lever i fattigdom (Horowitz, 1985, s. 148). Horowitz menar kortfattat att avancerade grupper karaktäriseras av intresse för högre utbildning och nya möjligheter, samt intresse för att bli en del av den moderna utvecklingen i samhället. Bakåtsträvande grupper karaktäriseras istället av hämning för nya möjligheter och att vara en del av moderniseringen och den ekonomiska utvecklingen (Horowitz, 1985, s. 148). Horowitz påpekar att detta är

en mycket viktig infallsvinkel som ständigt är en influens i relationer mellan grupper, då det är en så pass central aspekt i värdering av grupperna i samhället (Horowitz, 1985, s. 148).

Under kolonialtiden var det den tamilska minoritetsbefolkningen som gynnades av Storbritannien. Tamilerna agerade vid etablerandet av skolor i tamilska områden, vilket resulterade i en spridning av högre utbildning inom den tamilska minoritetsbefolkningen. Denna utveckling resulterade i sin tur i att tamilerna gavs höga positioner inom statsförvaltningen på Sri Lanka. Tamilernas val att utbilda sig samt skaffa sig en ställning i samhället, var att ta vara på möjligheterna och bli en del av den modernisering som karaktäriserar en avancerad grupp. Den singalesiska befolkningen kännetecknade under kolonialtiden bilden av det Horowitz betecknar som bakåtsträvande grupper, dvs. en grupp som hämmar för nya möjligheter samt att inte vara en del av moderniseringen och den ekonomiska utvecklingen i samhället. En viktig aspekt är att kolonialmaktens gynnande av tamilerna till en början inte skapade splittringar mellan de etniska grupperna, detta med anledning av att den singalesiska befolkningens framgångar inom handel och jordbruk. Detta förändrades dock under 1900-talet när singaleserna började söka anställning inom staten och bli en del av utvecklingen, vilket var första gången som de etniska gruppernas intresse kom i konflikt med varandra (Holmertz-Hællquist, 2008; Chattopadhyaya, 1994, s. 15; Horowitz, 1985, s. 156). Horowitz menar att tamilernas ställning i samhället hotades när den singalesiska befolkningen började ta anställning inom staten, vilket ledde till spänningar mellan de etniska grupperna på Sri Lanka. Horowitz menar vidare att förklaringen till denna utveckling är var grupperns mål till positiv utvärdering, vilket i sin tur leder till jämförelse med andra grupper i samhället. Horowitz visar genom detta agerande att det existerar en benägenhet att forma grupper av de mest triviala skillnader, för att sedan agera diskriminerande på grundval av den nya gruppidentiteten, som i detta fall skapades under den brittiska kolonialtiden (Ibid., s. 144f). Horowitz menar att detta är en mycket viktig aspekt, med anledning av att gruppvärdering är en viktig del för gruppens självförtroende. Horowitz menar vidare att detta har särskild relevans i grupper där den personliga identiteten är central (Ibid., s. 143f).

3.1.2 Fear of Extinction

Upptäckten att etniska främlingar kan bemanna moderniseringen associerad med kolonialmakten mer fullständigt än de själva, har förvärrat och förevigat förödmjukelsen av kolonialismen för en del etniska grupper (Horowitz, 1985, s. 166). Horowitz menar att det på grund av denna utveckling har skapats en beslutsamhet bland de bakåtsträvande grupperna, att inte ge efter när de får grepp om prestige och makt och Horowitz menar att detta agerande har format deras beteende på otaliga sätt (Horowitz, 1985, s. 166). Enligt Horowitz ska det också finnas många bevis som visar att de så kallade bakåtsträvandegrupperna frekvent använder sig av etniskt våld och att det är mer vanligt att de avancerade grupperna agerar offer i konflikten (Horowitz, 1985, s. 166).

Den singalesiska majoriteten har sedan självständigheten från Storbritannien, implementerat missgynnande lagar mot den tamilska minoriteten. Detta har bland annat medfört att tamilerna har blivit uteslutna från makt och inflytande inom den lankesiska politiken (Holmertz-Hællquist, 2008; Chattopadhyaya, 1994, s. 16). År 1956 proklamerades bland annat singalesiska som officiellt språk och såväl buddismen som den singalesiska befolkningen favoriserades i grundlagen från 1972 (Holmertz-Hællquist, 2008).

Singaleserna är en grupp som har erfarenhet av diskriminering, av att vara den utsatta gruppen i samhället. Varför valde de inte att samarbeta med den tamilska befolkningen efter självständigheten från Storbritannien? Förklaringen till singalesernas agerande kan förkunnas genom det Horowitz har valt att kalla *the fear of extinction*, bakåtsträvande gruppers behov av att komma ikapp utvecklingen, då framtiden ser osäker ut. Horowitz menar att bakåtsträvande grupper i många fall har visat oro för hot kommande från andra grupper i samhället och hotet om att bli dominerad av en annan grupp (Horowitz, 1985, s. 175). Vi menar att detta kan ses som en förklaring till singalesernas agerande efter självständigheten från Storbritannien, deras rädsla att åter domineras av den tamilska befolkningen som var den starka och gynnade gruppen under kolonialtiden. En orsak som har lagts fram som förklaring till singalesernas agerande är att vissa politiska krav var tvungna att beviljas, för att den hotade gruppen inte skulle upphöra att existera (Ibid., s. 176). Horowitz menar att den singalesiska elitens agerande år 1956 var ett resultat av rädsla för att en kompromiss med den tamilska befolkningen skulle förhandlas fram. Singalesiska nationalisterna ska bland annat ha tillkallat buddistiska präster för att de skulle utföra protester, då en kompromiss enligt nationalisterna skulle resultera i slutet för den buddistiska tron och den singalesiska befolkningen (Ibid., s. 176).

Vi menar att *fear of extinction* även kan appliceras på de nationalistiska rörelser som har vuxit fram inom de etniska grupperna. Inom den singalesiska befolkningen växte rörelserna fram som en reaktion mot det brittiska styret, då singaleserna upplevde den singalesiska kulturen hotad (Höglund-Svensson, 2002, s. 3). Detta då en attack från icke-singaleser inte endast är en attack mot den singalesisk-buddistiska staten, utan även ett hot mot den singalesiska civilbefolkningen (Goonatilake, 2001, s. 118f). Singalesernas agerande kan ses som en reaktion i rädslan för att den buddistiska tron och den singalesiska befolkningen ska försvinna, ifall de samarbetar med den tamilska befolkningen.

Tamilernas agerande under 1970-talet och skapandet av LTTE kan ses som rädslan/hotet av att bli dominerad av en annan grupp och hålla sig fast vid utvecklingen, då framtiden ser osäker ut, dvs. *fear of extinction* (Horowitz, 1985, s. 175).

3.2 Gruppberättigande

3.2.1 Grunderna för grupplegitimitet

Att singaleserna anser sig ha rätt till fullständig politisk makt på Sri Lanka är vad som ligger till grund för spänningarna mellan tamiler och singaleser. Denna rätt legitimerar singaleserna genom att peka på en rad påståenden som de anser vara tillräckliga för att även legitimera deras exkludering av tamilerna. Dessa påståenden ligger nämligen till grund för de principer etniska grupper använder för att berättiga ojämlig behandling av olika grupper. Detta då gruppen, i detta fall singaleserna, har äganderätten till ett territorium: Sri Lanka (Horowitz, 1985, s. 201). Denna ansedda äganderätt är baserad på flera olika påståenden för att bevisa gruppens legitima rätt till området (Ibid., s. 202).

Singaleserna anser bl.a. att hela Sri Lanka tillhör dem, trots tamilska och andra etniska gruppers närvaro. Detta med anledning av att singaleserna säger sig vara den inhemska befolkningen och att de var först med att anlända till territoriet för ungefär två tusen år sedan, om man kan förlita sig på uppgifterna i Mahavamsa². Problemet med detta, även om det är sant, är att Ceylon-tamilerna anlände ungefär samtidigt och därför inte kan ses som immigranter, enligt Horowitz, de har därför lika stark legitim rätt till ön som singaleserna (Ibid.).

Ett annat påstående som ger singaleserna rätt till makten på Sri Lanka är deras ”speciella uppdrag”. Med detta begrepp menar Horowitz att en grupp anser sig ha ett speciellt uppdrag att genomföra inom ett speciellt territorium, oftast med religiösa antydningar (Horowitz, 1985, s. 204). I detta fall handlar det om singalesernas skyldighet att skydda den rena buddistiska läran. Enligt Mahavamsa anlände singalesernas förfäder till Sri Lanka från Vega³ samma dag som Buddha dog, vilket föreslår att ön är destinerad att bevara Theravada-buddismen⁴ och är Dehammadipa⁵ (DeVotta, 2007, s. 6).

Utöver detta påstås Buddha ha besökt Sri Lanka tre gånger under sin livstid, först i sydost där han tvingade demoner till underkastelse, sedan i norr där han tvingade ormvarelser att göra det samma och slutligen i söder när han utnämnde ön till en fristat för buddismen. Vilket, för singaleser, klart visar deras rätt till makten och det lankesiska territoriet (Ibid.).

Tron på denna legitimitet har flera konsekvenser för gruppen som tror på den så väl som för gruppen som svarar. Det vill säga, i detta fall, för singaleserna och tamilerna. Strukturen av de politiska anspråken och kontraanspråken grupperna gör hänger på hur pass stark och accepterad grupplegitimiteten är (Horowitz,

---

² Singalesisk samling av myter om hur singaleserna kom till Sri Lanka och vad som sedan hände på ön. Den skrevs ungefär år 600, men har sedan dess uppdaterats tre gånger och används idag i skolundervisning där den hjälper att sammankoppla forntid med nutid och att göra tanken om en singalesiska buddistiska nationen till en spirituell princip (DeVotta, 2007;5).

³ Dagens västra Bengal och Bangladesh.

⁴ En av buddismens två huvudriktningar, även kallad ”den sydliga buddismen”.

⁵ Landet utvalt att bevara och sprida Buddismen (Ibid., 6).

1985, s. 209). Det singalesiska anspråket vi först presenterade är inte särskilt starkt. Detta med anledning av att tamilerna hävdar att deras förfäder alltid funnits på ön. Tamilerna menar även att öns samtliga invånare en gång tillhört samma etnicitet. Det var buddismen och Palitexternas ankomst som orsakade klyvningen bland dess invånare och skapade de singalesiska och tamilska grupperna (DeVotta, 2007, s. 9). Om detta är sant skulle det tillintetgöra singalesernas påstående. På grund av avståndet mellan södra Indien och Sri Lanka, som motsvarar ungefär den dubbla längden av Öresundsbron, menar vi att tamilernas förklaring för hur de två grupperna kom att dela landet är mer trovärdig. Att indierna inte tog sig över vattnet för att utforska och bosätta sig på ön är relativt osannolikt då ön har mycket goda förutsättningar för bosättningar. Huruvida singaleserna ursprungligen har tillhört samma grupp som de blivande tamilerna är svårt för oss att säga, dessa kontrapåståenden har dock förstärkt det singalesiska påståendets legitimitet vilket tamilerna ej accepterar.

Singalesernas andra anspråk berör något helt annat än det första, då speciella religiösa uppdrag, enligt Horowitz, sällan har någon chans att finna något moraliskt stöd utanför den egna etniska gruppen. Om legitimiteten på ett anspråk däremot är grundat på tidigare ockupation av ett territorium brukar man även ofta tala över grupplinjerna och har lättare att accepteras även av de andra grupperna (Horowitz, 1985, s. 212).

I fall den styrande gruppen saknar legitimitet utanför den egna gruppen och känner sig hotade kan det resultera i extrema metoder för att skydda den egna gruppen, exempelvis sådan exkludering som setts på Sri Lanka (Ibid.).

3.2.2 Symbolpolitik och Etnisk Status

Enligt Horowitz är det framförallt de osäkra, svaga eller resande grupperna som lägger anspråk på gynnsam distribution av prestige genom officiella anropande på symboler så som exempelvis språkstatus, stads- och statsnamn, samt nationalsången. Frågor som många gånger haft dödliga konsekvenser (Horowitz, 1985, s. 216). Dessa symbolkonflikter handlar om status, grupper tenderar att finna prestige och självkänsla i att ha sina egna normer som de som dominerar samhället. När statusosäkerhet existerar i ett territorium görs försök, av officiella tjänstemän, att auktoritärt fördela prestige så att en grupp degraderas medan en annan upphöjs med hjälp av bl.a. symbolpolitiska medel. Politiken framhäver också gruppernas olikheter, vilket resulterar i kontrasymboler runt vilka symbolens motståndare kan sluta sig samman (Ibid., s. 217).

Anledningen att symbolism är så pass effektivt i etniska konflikter är att den klär etniska anspråk i idéer och associationer som har accepterad moralisk legitimitet och därmed maskeras något som annars skulle vara kontroversiellt (Ibid., s. 218). Genom att exempelvis peka på den ”singalesiska historien” och deras skyldighet att skydda buddismen, som kan hittas i Mahavamsa skriften, kan man ”bevisa” att kriget mot tamilerna historiskt varit en viktig del i skyddandet av buddismen. Detta kan ses bl.a. i kriget mellan singalesen Duthagamani och tamilen Elara, ett krig singaleserna vann och efter vilket en av Buddhas upplysta

lärjungar kom för att försäkra den bekymrade singalesen att det inte var fel att döda de ”onda” och ”icke-troende” tamilerna om det är för att skydda den buddistiska läran. Denna händelse ger, enligt singaleserna, dem rätt att avhumanisera tamilerna något de också gjort på många olika sätt under årens lopp (Horowitz, 1985, s. 7f). Utan att kunna peka på den singalesiska historien och visa att de faktiskt har rätt att behandla tamilerna som de gör hade det antagligen inte accepterats lika brett som det görs av singaleserna idag. Men landets opportunistiska elit har sett till att historierna i Mahavansa-skriften har fått den legitimitet de har och kan idag ses som en sann återberättelse av Sri Lankas historia, vilket har gjort behandlingen av tamilerna allmänt accepterad bland singaleserna (DeVotta, 2007, s. 6).

En annan mycket viktig del i symbolpolitiken är språk. Den singalesiska befolkningen använder sitt språk för att bland annat tydliggöra sin överlägsenhet och sin styrande position i landet samt över den tamilska befolkningen. Efter avkoloniseringen, 1948, utnämnde den styrande eliten singalesiska som landets officiella språk. Språkets nya status var en symbol för gruppens nyfunna värdighet. Det var också, i Horowitzs mening, ett officiellt angivande att vissa människor har legitimt anspråk på mer respekt, betydelse och värde i samhället jämfört med andra individer (Horowitz, 1985, s. 219f). Tamilerna krävde dock att deras språk skulle få en jämlikstatus, ett krav som enligt Horowitz indirekt krävde jämlikhet på många fler plan än det lingvistiska (Ibid., s. 220). Men då detta skulle sänka statusen på det egna språket vägrade singaleserna utföra sådana eftergifter. Ett multilingvistiskt samhälle skulle ha direkt dåliga konsekvenser för den bakåtsträvande gruppen, singaleserna, då ett av avancerade gruppens, tamilernas, språk var mer utvecklat. Detta skulle i sin tur göra det tamilska språket favoriserat och snart skulle det ”vinna” över singalesiskan vilket skulle höjt tamilernas status (Horowitz, 1985, s. 220).

3.3 Slutsats

”Worth and legitimacy are not magical keys to ethnic conflict, unlocking every mystery. There are features of conflict behavior that group comparison and entitlement do not really explain by themselves” (Horowitz, 1985, s. 227).

På detta sätt begränsar Horowitz den teori vi har valt att använda i detta arbete. Vi menar dock att Horowitz teori väl förklarar varför konflikter uppstår. Därmed menar vi att hans teori förklarar vår frågeställning; *Varför agerade den singalesiska befolkningen som de gjorde på de tamilska tigrarnas attentat i juli 1983?* När man tittar på de förklaringsfaktorer Horowitz har presenterat menar vi dock att det är svårt att se ett möjligt slut på konflikter. Detta då orsakerna till konflikten ofta ligger väl rotade i den civila befolkningen samt i det krigsdrabbade samhället. För att få slut på en konflikt måste orsakerna behandlas och vår uppfattning är att många av Horowitz förklaringsfaktorer kan uppfattas som icke behandlingsbara, detta framförallt i långvariga konflikter. Efter att den singalesiska befolkningen på Sri Lanka har legitimerat ett religöst uppdrag i

närmare två tusen år, menar vi att det är svårt att få civilbefolkningen att acceptera att det religiösa uppdraget inte längre existerar.

Den tamilska befolkningen har efter självständigheten gått från att vara den styrande eliten i samhället till att bli den utsatta minoritetsbefolkningen, medan singaleserna har blivit den styrande majoriteten på Sri Lanka. Singalesernas val att agera mot tamilerna på samma sätt som de anser sig ha blivit bemötta under kolonialtiden, anser vi vara en mycket intressant aspekt. Detta med anledning av att singaleserna är en grupp som har erfarenhet av diskriminering, av att vara den utsatta gruppen i samhället. Horowitz tidigare nämnda förklaring *the fear of extinction*, menar vi kan ses som en delförklaring till singalesernas agerande efter självständigheten från Storbritannien. Singalesernas rädsla att åter domineras av den tamilska befolkningen som hade varit den starka och gynnande gruppen under kolonialtiden. Plikten att beskydda och rädslan för att den buddistiska tron ska försvinna ifall tamilerna fick dominans på Sri Lanka, anser vi även kan ses som förklaring till singalesernas agerande år 1983. Detta med anledning av att en attack från icke-singaleser inte endast är en attack mot den singalesisk-buddistiska staten, utan även ett hot mot den singalesiska civilbefolkningen (Goonatilake, 2001, s. 118f).

Angående aspekterna av gruppberättigande, tycker vi att den del som behandlar speciella uppdrag tydligt ger en förklaring till varför singaleserna anser sig vara berättigade till att styra ön och behandla tamilerna som andra klassens medborgare. På grund av sitt uppdrag är den singalesiska befolkningen berättigade att göra i stort sett vad som än krävs för att skydda den buddistiska läran. Idag stödjer exempelvis cirka 60 procent av singaleserna den militära lösningen på konflikten som den sittande presidenten presenterat. En lösning som totalt ignorerar tamilernas mänskliga rättigheter och resulterat i "försvinnandet" av cirka 215 000 personer under de senaste åren (DeVotta, 2007, s. 51). På grund av att det "speciella uppdraget" inte har någon legitimitet hos tamilerna förklarar det också bakgrunden till varför singaleserna känner sig hotade av den tamilska befolkningen och diskriminerar så pass kraftigt mot dem, samt varför 1983-års upplopp är legitimt ur singalesiskt perspektiv.

Vi menar att den singalesiska befolkningens agerande kan ses som en reaktion i rädsla för att den buddistiska tron och den buddistiska befolkningen ska upphöra att existera eller åter domineras av den tamilska befolkningen, ifall de samarbetar med tamilerna. Vi har som åsikt att inbördeskriget på Sri Lanka är en konflikt av stor komplexitet. Det är en konflikt där roller byts och det finns inte längre en självklarhet i vilken av de två etniska grupperna som är legitimerade att styra landet.

Sammanfattningsvis menar vi att anledningen bakom upploppet Black July var att singaleserna kände sin grupp hotad när tamilerna inte accepterade deras maktmonopol. Vilket resulterade i våldsamma aktioner mot den hotande etniciteten, den tamilska befolkningen.

4 Referenser

- Chalk, Peter, 2003. "The Liberation Tigers of Tamil Eelam Insurgency in Sri Lanka", sid. 128-165 i Rajat Ganguly och Ian Macduff (red.), *Ethnic Conflict & Secessionism in South & Southeast Asia*. London, Sage Productions.
- Chattopadhyaya, Haraprasad, 1994. *Ethnic Unrest in Modern Sri Lanka*. New Dehli: M D Publications.
- DeVotta, Neil, 2007. "*Sinhalese Buddhist Nationalist Ideology: Implications for Politics and Conflict Resolutions in Sri Lanka*". Washington: East-West Center Washington.
- Encyclopedia Britannica, 2009. <http://search.eb.com.ludwig.lub.lu.se/eb/article-24260>, senast kontrollerad 2009-01-07.
- Foreign Commonwealth Office, 2007. <http://www.fco.gov.uk/en/about-the-fco/country-profiles/asia-oceania/sri-lanka>, senast kontrollerad 2009-01-07
- Goonatilake, Susantha, 2001. *Anthropologizing Sri Lanka: A Eurocentric Misadventure*. Bloomington: Indiana University Press.
- Harrison, Frances, 2003-07-23. "Twenty years on – riots that lead to war" http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/3090111.stm. senast kontrollerad 2008-12-27, senast kontrollerad 2009-01-07.
- Höglund, Kristine – Svensson, Isak, 2002. *Krig och Fred på Sri Lanka*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet.
- Holmertz, Gert – Hællquist, Karl-Reinhold, 2008. <http://www.ne.se/artikel/313660/313674>, senast kontrollerad 2009-01-07.
- Horowitz, Donald. L, 1985. *Ethnic Groups in Conflict*. Berkeley: University of California Press.
- Nationalencyklopedin, 2009a. <http://www.ne.se/artikel/313660/313665>, senast kontrollerad 2009-01-07.
- Nationalencyklopedin, 2009b. <http://www.ne.se/artikel/1591840>, senast kontrollerad 2009-01-07.
- Nationalencyklopedin, 2009c. <http://www.ne.se/artikel/1079370>, senast kontrollerad 2009-01-07.
- Reuters India, 2008-03-01. <http://in.reuters.com/article/southAsiaNews/idINIndia-32243020080301>, senast kontrollerad 2008-12-27
- Rothchild. 1989, "Ethnic Groups in Conflict by Donald L. Horowitz" i *The International Journal of African Historical Studies*, Vol. 22, No. 2 (1989), pp. 295- 297. Boston University African Studies Center.
- Uppsala Conflict Database, 2008. http://www.pcr.uu.se/gpdata/gpcountry.php?id=144&regionSelect=6-Central_and_Southern_Asia, senast kontrollerad 2008-12-17.